

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

۱۰ دسمبر، ۲۰۲۴

ملالی موسی نظام

روز جهانی اعلامیه ارزشمند حقوق بشر

به استقبال از هفتاد و ششمین سالگرد اعلامیه حقوق بشر

همه افراد بشر در حقوق و مقام خود آزاد و مساوی تولد شده اند

بعد از ختم جنگ جهانی دوم و اثرات ناگوار آن بالای عالم بشریت که منجر به کشتار پراکنده و وسیعی در اکثر ممالک بروی کره ارض گردید، در سال ۱۹۴۵ تهادب مؤسسه خیریه ایکه ممالک عضو و ذیعلاقه بتوانند در پناه مقررات آن حتی المقدور به یک همزیستی مسالمت آمیز راه یابند، در شهر نیویارک گذاشته شد.

در پهلوی شرائط و اصول نامه ها و فیصله جات این تشکیل خیریه بین المللی و کمیته ها و کمیسیون های متنوع آن، کمبود یک توافق نامه و یا اصول نامه ایکه بتواند حقوق و احتمالاً وجایب افراد بشر را تا حدودی که حاکمیت دول و قوانین متبوعه آنان مجاز بداند، بصورت یک اعلامیه جهانی همه جانبه شدیداً احساس می گردید. در حقیقت حوادث و تصمیم گیری های خود سرانه ایکه در اثر مظالم و استبداد حکمروایان بر اتباع ممالک منحیث اصول و مقررات تحمیل میگردید، نمیتوانست در چوکات قوانین و مقررات شرافتمندانه و حمایت از حقوق بشری آنان مری الاجرا گردد؛ مخصوصاً که پامال حقوق انسان بصورت وسیع و لجام گسیخته ای در جوامع بعد از جنگ، خود سرانه جامه عمل میپوشید و حتی موجودیت قوانینی که خود به آن رسمیت بخشیده و پذیرفته بودند، از جانب اولیای امور بر سر اقتدار دول مراعات و پذیرفته نمی گردید.

در چنین حالت زار جهان بشریت، باز هم احتیاج مبرمی به یک اصولنامه عمومی که حقوق و مزایای انسانی را بتواند درجه بندی و حمایت نماید، شدیداً محسوس گردید، همان بود که بعد از تشکیل اجتماعاتی از خبرگان و متخصصین تحت نظارت سازمان ملل متحد، تصویب و تصدیق نظریات گوناگون و البته با «**افهام و تفهیم مثبت**» در زمینه پشتیبانی از حقوق بشر بر روی کره ارض، اصول نامه ارزشمندی بوجود آمده و رسمیت حاصل نمود، طوریکه بتاريخ ۱۰ دسامبر سال ۱۹۴۸ مجمع سازمان ملل متحد در پاریس «**اعلامیه جهانی حقوق بشر**» را با هشت رأی موافق و چهار رأی ممتنع تصویب کرد؛ از آن تاریخ به بعد روز دهم دسامبر به عنوان روز جهانی حقوق بشر در سراسر جهان تجلیل می شود که مواد سی گانه آن در حقیقت حقوق مشروع اتباع یک مملکت را که بر مواد مندرجه آن صحت گذاشته باشد، باید تأمین و حمایت بنماید.

با اعلام این اصول نامه حقوقی جهانی معتبر و نهایت ارزشمند، سازمان ملل متحد از همه ممالک عضو درخواست نمود تا هر سی ماده «**اعلامیه حقوق بشر**» را نه تنها جزئی از متون قوانین اساسی خود ها نمایند، بلکه بکوشند تا در جوامع شان امکانات عملی چنین مقررۀ ارزشمندی در پناه قانونیت، جامعه عمل ببوشد.

در پهلوی ده ها پروگرام و فعالیت کمیسیون های متفرقه سازمان جهانی ملل متحد، یکی «**کمشنری اعلاى حقوق بشر**» مربوط آن مؤسسه می باشد که خدمات انسانی وسیع و متفرقه آن حیات ملیون ها آواره مستحق را که قربانی فقر و جنگ های آتش افروز انسان بر انسان باشد، به صورت های گوناگون نجات بخشیده است.

روز دهم دسامبر ۳۱ سال از تشکیل دفتر «**کمشنری اعلاى حقوق بشر**» ملل متحد سپری می گردد؛ در سال ۱۹۹۳ میلادی اسامبله عمومی ملل متحد چنین روزی را مشخص نمود تا توجه ملل و دول جهان را به مواد مندرجه «**اعلامیه جهانی حقوق بشر**»، این مقررۀ ارزشمند حقوقی بین المللی به منظور حمایه و مراعات حقوق حقه انسانی اتباع شان، منحیث یک خط مش درج شده در قوانین آنان، جلب نموده باشد.

۳۱ سال قبل حین تشکیل دفتر کمشنری اعلاى حقوق بشر، در یک کنفرانس بین المللی در ویانا پایتخت اطریش که به منظور حمایه و وقایه از حقوق انسانی تشکیل گردیده بود، موجودیت و رسمیت این دفتر برای پشتی بانی ملل جهان برای حفظ حقوق آنان، رسمیت حاصل نمود، چنانچه مواد مندرجه این جلسه که به «**کنفرانس ویانا**» شهرت دارد، اساسنامه دفتر کمشنری اعلاى حقوق بشر را احتواء مینماید.

در افغانستان قرن ۲۱ قبل از ظهور طالبان که از هر نوع «**روز جهانی**» از جانب دولت و گاهی هم مردم استقبال «؟!» میگردید، همه ساله روز «**جهانی حقوق بشر**» هم با راه پیمایی ها

و مظاهراتی از جانب درد رسیدگان نا امید از عدم وجود عدالت انتقالی و انصاف در قبال ناقضین حقوق بشر و جنایتکاران جنگی بر سر قدرت، صورت می گرفت که بیشتر به منظور اعتراضات و جلب توجه حکومت برای تأمین عدالت، بازخواست جنایتکاران جنگ های خانمان سوز و البته محکمه و حق ستانی ملیون هایی که در دهه های اخیر بصورت انفرادی و یا گروهی شکنجه، مجروح و یا کشته شده اند و هیچ عدالتی در قبال آن خلافکاری ها و خشونت ها تا پایان آن حکومت صورت نگرفت. در زمره ده ها نوع پامال حقوق بشر در افغانستان، عملاً رد غیر قانونی حقوق زنان و تعمیم انواع خشونت بر زن و دختر افغان، بیدریغ و دردا که همه ساله قوس صعودی را می پیماید؛ چنانچه کمیون حقوق بشر افغانستان چنین تراید ضد انسانی را هر سال گزارش میدهد!

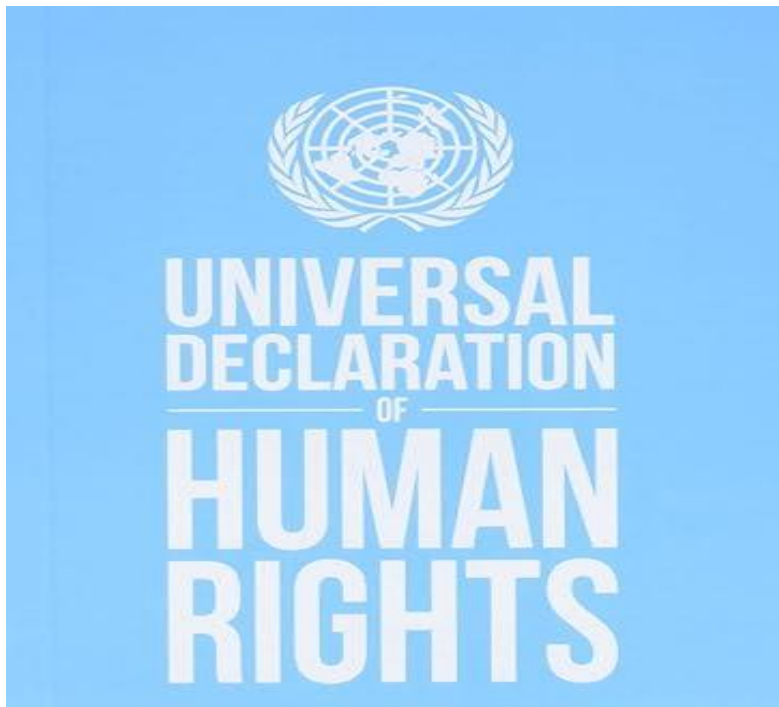
در مورد حکومتی که بعد از سقوط سلطنت در افغانستان یکی به دنبال دیگر به قدرت رسیدند، بدون شک نقض و پامال اکثر مواد مندرجه «اعلامیه حقوق بشر» در سیستم دولت داری آنان مشهود بوده است. حتی بعد از سقوط بار اول حکومت طالبان در سال ۲۰۰۱ که دولتی به شکل دیموکراسی وارداتی شناخته شد، پامال حقوق بشر و انواع نقض حقوق زنان بصورت دایم صورت میگرفت که راپور های مؤسسات کمکی بین المللی و مراکز حقوق بشر بیشماری را به ثبت رسانیده است.

درد مردم در آندوره علی الرغم وعده های مراعات حقوق و پشتیبانی از قوانین، افغانستان بیشتر بخاطر موجودیت جنایتکاران و ناقضان حقوق انسانی در قدرت های گوناگون بود که با سر افراشته در چنین احوالی از عدالت و انصاف دم میزدند. همینطور جانین دیگر جنگ های افغانستان از عصر اشغال شوروی تا جنگ های داخلی که به حکم تاریخ مرتکب جنایات غیر بشری بیحساب گردیدند، همه علم حمایت از حقوق بشر و اعلامیه آن را برای فریب ملت بالا نگه داشتند!!

ناگفته نماند که افغانستان از جمله اولین مملکت عضو ملل متحد بود که این اعلامیه حمایتی حقوق انسانی را امضاء نمود.

بعد از قدرتمندی طالبان، در مورد پامال حقوق کتله اناث کشور که نیمی از نفوس افغانستان را تشکیل میدهند، مظالم و حق تلفی ایکه بر این قشر محروم اجتماع افغانی بصورت متداوم تحمیل و تعمیم میگردد، بدون شک پامال تعداد زیادی از مواد مندرجه اعلامیه ارزشمند و انسانی حقوق بشر است که افغانستان تا این دم یکی از اولین کشور های امضاء کننده آن اعلامیه بشمار میرود.

درحالی‌که مواد اعلامیه ارزشمند حقوق بشر که مراعات آن حق مسلم ملت افغانستان است، مخصوصاً حقوق زنان که سال به سال به کمرنگی می‌گراید و نه تنها در اجتماع پامال میشود، بلکه در حلقه فامیل هم با خشونت و مظالم فراوان روبرو می‌باشد، معضله نه‌ایت وخیم و تاریکیست که اجتماع افغانی را رنگ ناامیدی و پریشانی خاطر بخشیده است و حق تحصیل و کار را از نیمی از قشر اجتماع سرزمین ما عجالتاً سلب نموده است.

- لطفاً به فشرده ای از مواد مندرجه اعلامیه ارزشمند حقوق بشر توجه بفرماید:
- مقدمه دلایل تاریخی و اجتماعی را که منجر به نیاز برای نوشتن یک اعلامیه بود، مطرح می‌کند.
 - مواد ۱ و ۲ پایه اصلی مفاهیم کرامت، آزادی، برابری و برادری را بنا می‌کنند.
 - مواد ۳ تا ۵ به سایر حقوق فردی مانند [حق زندگی](#) و [منع برده داری](#) می‌پردازند.
 - مواد ۶ تا ۱۱ به اساس قانونی حقوق بشر با تمهیداتی برای دفاع در زمان نقض قوانین، اشاره می‌کنند.
 - مواد ۱۲ تا ۱۷ به حقوق فردی در جامعه می‌پردازند (از جمله مواردی مانند [حق آزادی حرکت](#)).
 - مواد ۱۸ تا ۲۱ به آزادی‌های سیاسی، عمومی و روانی از جمله [آزادی اندیشه](#)، نظر، دین، [وجدان](#)، حرف و [آزادی در اجتماعات](#) می‌پردازند.

- مواد ۲۲ تا ۲۷ بر حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی افراد از جمله حق سلامتی تأکید می‌کنند.
 - مواد ۲۸ تا ۳۰ نیز بر روش استفاده از قوانین اعلام شده و همچنین مواردی که قابل اجرا نیستند، می‌پردازند.
- این اعلامیه بر حقوق افراد در جامعه تأکید دارد و اعلام می‌دارد که نباید از این مواد به گونه‌ای استفاده شود که با اهداف ملل متحد در تضاد باشد.^{۱۴}

پایان